

IRODALOM

KÖNYVEK

SOMLAI PÉTER: *Család 2.0. Együttélési formák a polgári családtól a jelenkorig.* Napvilág Kiadó, Budapest, 2013. 228 oldal.

A családi életforma válsága visszatérő témája a társadalomtudományi közleményeknek és a közbeszédnek egyaránt. Somlai Péter könyvében azt mutatja be, hogy a család nem válságban, hanem folyamatos átalakulásban, változásban van. A premodern családból a XIX. században a kapitalizmus térnyerésével, a kereső tevékenység és a családi élet elkülönülésével kialakul a polgári család, melyet máig bizonyos nosztalgia övez a meghatározóan tradicionális értékrend alapján álló magyar társadalomban. A polgári családokra jellemző egykeresős családmódel, a magas házasságkötési arány, a válások alacsony előfordulása miatti nagyobb családi stabilitás kétségkívül pozitív érzelmeket keltenek bennünk. A nosztalgizálás közben azonban feledésbe merülnek a polgári családi élet mai szemmel nem túl pozitív velejárói: a nők alárendelt, jogfosztott szerepe, a férfiak és nők viselkedésére érvényes kettős erkölcsi mérce, a gyermeknevelés merev, tekintélyelvű módszere és gyakorlata. Egyszóval a társadalmi emlékezet csak a polgári család pozitív jellemzőit őrzi meg, és kiesnek, elfelejtődnek a patriarchális családforma negatív velejárói.

A szerző könyvében egy fejezetet szentel a polgári család túlhaladottnak tartott intézménye helyett kialakított új típusú együttélési formának, a kommunának. Bár ilyen típusú közösségek már az ókorban is léteztek, illetve a XVIII–XIX. században is előfordultak, igazi reneszánszukat az 1960-as, 1970-es években élték. A radikális diákmozgalmak gyermekei a baloldali eszméktől átitatva ily módon tiltakoztak a fogyasztói társadalom, a paternalista jóléti állam, a tekintélyelvű nevelés és a közösségi élettől elszigetelődött családok önzése ellen. A kommunák általában igen hamar feloszlottak, bizonyítva ezen együttélési forma életképtelenségét, és egyúttal a család fontosságát és helyettesíthetetlenségét.

A kommunák története szorosan összefügg a kommunizmus történetével. Az októberi forradalom győzelme után hozott jogszabályok részben a tradicionális családok stabilitásának aláásását célozták, részben a háztartások kollektivizálásának és a kommunák alakításának célját szolgálták. A sztálini diktatúra családjog tekintetében is letért a lenini útról, megerősítette, sőt szentesítette a házasság intézményét, és egyben törvényellenesnek tekintette az élettársi kapcsolatokat. A kommuna fogalma fennmaradt, de perverz módon az általánossá váló társbérleti rendszert értették alatta, ami alapvetően ellentétes volt a kommunák eredeti célkitűzéseivel. A kelet-európai szocialista országokban az erőszakos iparosítással együtt járó változások, kényszerintézkedések szintén megrázkódtatták a családok életét, megingatták a családi stabilitást, de alapvetően nem tudták radikálisan megváltoztatni az emberek magánéletét és ennek központi intézményét, a családot.

A XX. század utolsó évtizedeiben, mindennek előtt a második demográfiai átmenetre visszavezethetően jelentős, az együttélési formákat és a családok életét, működését alapvetően befolyásoló változások jelentkeztek. A házasságkötések csökkenő, a válások és a házasság nélküli együttélések növekvő száma, a csökkenő termékenység, a házasság

ságon kívüli születések növekvő aránya, a kitolódott gyermekvállalási életkor, a növekvő gyermektelenség az életformák pluralizációját eredményezi. Míg a fiatalok többsége terveiben a családalapítás és a gyermekvállalás, vagyis a hagyományos polgári család képe dominál ma is, döntéseikkel, életvitelükkel éppen ennek a hagyományos családfornának a megvalósítását utasítják el, hiúsítják meg. Míg a polgári család az ipari társadalmak kikristályosodott intézményének számított, a jelenkori társadalmakban még nem látni ilyen általános érvényűnek tekinthető modellt.

A társadalom napjainkban az együttélési formákat tekintve a kísérletezés stádiumában van, az együtt élők egyszerre akarják a szabadságot és a biztonságot is, ezért döntéseik gyakran vezetnek konfliktusokhoz, traumákhoz, különösen a zilált családi viszonyok között élő, nevelkedő gyermekek veszélyeztetettek ebből a szempontból.

A szerző minden nehézség ellenére úgy véli, hogy a családnak nincs, nem lehet vége, mert az emberek egyéni problémáik, vagy kollektív traumáik idején nem az államtól, vagy más szervezetektől, hanem legközelebbi hozzátartozóiktól, családtagjaiktól várnak, várhatnak segítséget. A család értéke ma is magas, és minden változás, útkeresés ellenére az is marad.

Somlai Péter könyve nemcsak a társadalomtudománnyal foglalkozó szakemberek számára jelent fontos forrást és nélkülözhetetlen kézikönyvet, de világos stílusa, a téma közérthető kifejtése a szélesebb olvasóközönség számára is élvezetes olvasmánnyá teszi a művet.

Pongrácz Tiborné

FOLYÓIRATCIKKEK

IVANOVA, K. – KALMIJN, M. – UUNK, W.: The effect of children on men's and women's chances of repartnering in a European context. (A gyermekek hatása a férfiak és nők új partnerkapcsolata kialakításának esélyeire, európai kontextusban.) *European Journal of Population*. doi: 10.1007/s10680-013-9294-5

Jelen tanulmány arra a kérdésre keresi a választ, hogy az elvált férfiakkal és nőkkel különböző esélyük van-e arra, hogy új párkapcsolatot alakítsanak ki. Ha a kérdésre igenlő válasz adható, akkor az is fontos kérdés, hogy ez a különbség azzal magyarázható-e, hogy az előző párkapcsolatból származó gyermekek többnyire a nőknél maradnak. A szerzők azt is vizsgálják, hogy a gyermek életkora miként hat az új párkapcsolat kialakításának az esélyére.

A kutatás nagy előnye, hogy nem egy országra fókuszál, hanem öt országot hasonlít össze: Norvégia, Franciaország, Németország, Románia és Oroszország. Az adatok mind az öt ország esetében a Generation and Gender Surveyből származnak. Az országok kiválasztásában mind elméleti, mind módszertani megfontolások szerepet játszottak. A szerzők figyelembe veszik az egyes országokra jellemző eltérő makro környezetet, pl. az egyedülálló szülők szegénységi kockázatát, a válások arányát és a gyermekfelügyelet elterjedtségét. A korábbi kutatásokból az derült ki, hogy az anyák kisebb eséllyel alakítanak ki új párkapcsolatot, mint a gyermektelen nők, ugyanakkor az apákra vonatkozóan kevésbé egyértelműek az eredmények: egyes kutatások nem találtak különbséget a gyermektelen férfiak és az apák között, más kutatások szerint pedig a nem

velük élő gyermek a férfiak új párkapcsolatának kialakítására pozitív hatással van. Az apák előnyét az új párkapcsolat kialakításáról gyakran a „jó apa effektussal” magyarázzák, azaz, hogy a meglévő gyermek azt sugallhatja a férfiről, hogy családközpontú. Az anyák esetében azért lehet alacsonyabb az új párkapcsolat kialakításának az esélye, mert a gyermek jelenléte eleve megnehezítheti az új partnerrel való megismerkedés lehetőségét. Egy másik lehetséges magyarázat – bár ennek mindkét nemre igaznak kellene lennie –, hogy a párkapcsolat kialakításának egyik motívuma a szülővé válás, ez már teljesült az anyák esetében, ezért ők kevésbé motiváltak az új párkapcsolat kialakításában, mint gyermektelen társaik.

Korábbi kutatási eredményeik alapján a szerzők azt várták, hogy a nők kisebb eséllyel alakítanak ki párkapcsolatot, mint a férfiak, azonban a gyermektelen nők és férfiak párkapcsolat-kialakításának esélye között nem vártak szignifikáns különbséget.

A szerzők az empirikus vizsgálathoz diszkrét eseménytörténeti elemzést alkalmaztak, a férfiakat és a nőket külön modellben vizsgálták. A függő változó az volt, hogy a kérdezett egyedül él-e, vagy új párkapcsolatot alakított-e ki. A magyarázó változók közé a következők kerültek: a kérdezett kora, iskolai végzettsége, születési kohorsza, és az, hogy korábban hány évig élt házasságban.

Az eredmények alátámasztották a szerzők hipotézisét és a korábbi kutatások eredményeit: a nőknek kisebb az esélyük arra, hogy új partnerkapcsolat alakítsanak ki, mint a férfiaknak. Azokban a modellekben, ahol gyermektelen nők és férfiak új párkapcsolat-kialakítását vizsgálták, nem találtak szignifikáns különbséget férfiak és nők között, kivéve Norvégiában, ahol a férfiakhoz viszonyítva nemcsak az anyáknak, de a gyermektelen nőknek is kisebb az esélyük az új párkapcsolat kialakításra. Az apák és a gyermektelen férfiak között nem találtak szignifikáns különbséget az új párkapcsolat kialakításának tekintetében, ugyancsak Norvégia kivételével, ahol az apáknak gyermektelen társaikhoz viszonyítva szignifikánsan kisebb az esélyük arra, hogy új párkapcsolatot alakítsanak ki.

A tanulmány arra is rámutatott, hogy nemcsak a gyerek léte vagy nem léte befolyásolja az új párkapcsolat kialakítását, hanem az is, hogy a gyermek melyik szülővel él. Amennyiben a gyermek az apa háztartásában él, úgy az anyáknak ugyanakkora esélyük van az új párkapcsolat kialakítására, mint a gyermektelen nőknek. Az apák esetében nem találtak ilyen összefüggést: ha a gyermek az előző partnerrel él, akkor is az apáknak alacsonyabb az esélyük az új párkapcsolat kialakítására, mint a gyermektelen férfiaknak. A gyermek életkora szintén meghatározó tényező a vizsgált kérdés szempontjából: minél fiatalabb a gyermek, annál inkább negatív hatása van arra, hogy a vele élő szülő új párkapcsolatban éljen.

Ami az országok közötti különbséget illeti, az eredmények szerint Romániában van a legkisebb esélyük az anyáknak arra, hogy új partnerkapcsolatot alakítsanak ki. Ennek hátterében az állhat, hogy Romániában a legalacsonyabb a válások aránya a vizsgált öt ország között, azaz feltételezhető, hogy válás itt bizonyos fokú stigmát jelent. Ráadásul a gyermekek döntő arányban maradnak az anyáknál, miközben a gyermekfelügyeleti szolgáltatások nem elterjedtek az országban, így a kisgyermekes elvált nőknek nincs lehetőségük arra, hogy ismerkedjenek. A nők alacsonyabb partnerkapcsolat-kialakítási esélye tekintetében Norvégia tért még el a többi országtól, itt esélyeik még abban az esetben is alacsonyabbak a férfiakénál, ha gyermektelenek. Az eredmény azért is meglepő, mert Norvégiában a legalacsonyabb a két nem közötti egyenlőtlenség, a szerzők így nem tudták megmagyarázni, hogy mi állhat ezen eredmény hátterében.

A tanulmány egyik erőssége ugyan, hogy nemzetközi összehasonlításban vizsgálja az új párkapcsolat kialakításnak esélyét a gyermekes és gyermektelen férfiak és nők között, azonban nem teszteli a makro változók hatását a modellekben, mivel a rendelkezésre álló öt ország nem elég a többszintű modellalkotáshoz.

Szalma Ivett

LICHTER, T. D.: Integration or Fragmentation? Racial Diversity and the American Future. (Integráció vagy széttöredezettesség? Faji sokszínűség és az amerikai jövő.) *Demography*, 50. 2013/1. 359–391.

A tanulmány az Amerikai Népeségtudományi Társaság (Population Association of America, PAA) éves konferenciáján (San Francisco, 2012. május 4.) elhangzott elnöki előadás átdolgozott változata. Témája azoknak a kihívásoknak a számbavétele, amelyek az etnikai és faji diverzitás növekedése következtében az amerikai társadalom előtt állnak, illetve – a vonatkozó empirikus kutatási eredmények alapján – az ezekre adandó lehetséges válaszok áttekintése. A téma egybecseng Samuel Preston (1984), Sara McLanahan (2004) és Douglas Massey (1996), a PAA korábbi elnökeinek előadásaival. Emlékeztetőül: Preston 1984-ben az Amerikában élő időskorúak és a gyermekek gazdasági helyzete közötti növekvő különbségekre hívta fel a figyelmet, McLanahan az amerikai gyermekek „széttartó sorsára” mutatott rá, továbbá arra, hogy azokat miként befolyásolják a gazdasági egyenlőtlenségek és a családok sokszínűsége, Massey pedig az amerikai új „szélsőségek kora” beköszöntét hangsúlyozta, amelynek lényegi jellemzőiként a szegénység koncentrációját és a befolyásos rétegeknek a szegényektől való földrajzi elkülönülését azonosította.

Daniel T. Lichter az etnikai és faji diverzitás mentén vizsgálja a társadalmi széttöredezés problematikáját. Kiindulópontja az a széles körben elfogadott megállapítás, miszerint Amerika az utóbbi évtizedekben egyre távolabb került az „olvasztótégely” metaforától, és jelenleg a rendkívül sokszínű szociokulturális és gazdasági háttérrel rendelkező faji és etnikai bevándorlók földjének tekinthető. A közbeszédben egyre inkább egy új multikulturalizmust vállalnak fel, miközben elismerik a szegmentált asszimiláció, a transznacionalizmus, és egy lefelé – a kisebbségi underclass helyzetű csoportba – irányuló mobilitás meglétét. Az új nézőpont szerint a többségi fehér társadalomhoz való asszimiláció már nem elkerülhetetlen és nem is kívánatos minden esetben.

A tanulmány három nagyobb részből áll. Az első a jelen és a következő évtizedek etnikai és faji változásainak fontosabb demográfiai paramétereit mutatja be, amelyeket a szerző a „harmadik demográfiai átmenet” jellemzőinek nevez. Eszerint az elkövetkező 40 évben – a bevándorlási hullámok, és az etnikai és faji kisebbségek magas termékenysége és a többségi fehér népesség természetes fogyása következtében – az etnikai és faji arányok jelentősen átalakulnak. A demográfiai változások a szegénységi ráta és az egyenlőtlenségek növekedését eredményezik. Az etnikai és faji diverzitás emelkedése leginkább a korfa alján, a gyermekek korosztályaiban jelentkezik. Az elkövetkező egy-két nemzedéknyi időn belül az idősödő, többnyire fehér és befolyásos népességet a jelenlegi, a szegény és a kisebbségi csoportokban felülreprezentált gyermeknemzedék váltja fel, akik újrarajzolják Amerika jövőjét és helyét egy globalizálódó gazdaságban. A tanulmány második része – az empirikus kutatási eredmények alapján – a fajok kö-

zötti kapcsolatok jellemzőit ismerteti, hiszen ezek változása döntően meghatározza majd a növekvő etnikai és faji diverzitás társadalmi és politikai következményeit is. A szerző megállapítása szerint a növekvő faji sokszínűség tovább táplálhatja és élesztheti a fajokat elválasztó határokat. A társadalmi hálók, baráti klikkek és vegyes házasságok alakulásában előtérbe kerülő faji preferenciák elhomályosíthatják a faji szegregáció csökkenésére utaló jeleket. Következtetése szerint a fajok közötti kontaktusok és kötődések lehetőségeit és az azok iránti preferenciákat döntő mértékben a ma kisebbségi státusban élő gyermekek – a következő nemzedék – felfelé irányuló társadalmi mobilitási lehetőségei határozzák meg. A tanulmány harmadik része azokat a tényezőket sorolja fel, amelyek veszélyeztetik a kisebbségek felfelé irányuló társadalmi mobilitását, egyúttal pedig a fajok közötti harmonikus kapcsolatok jövőbeni kialakulását.

A demográfiai szakirodalom a „Harmadik Demográfiai Átmenet” kifejezéssel azt a társadalmi átalakulási folyamatot jelöli, amelynek legfontosabb jellemzője az alacsony termékenyséigű és helyben született többségi népesség kicserélődése egy magas termékenyséigű, faji és etnikai szempontból kisebbségi bevándorló csoporttal. A fejlett világban és leginkább Európában megfigyelt jelenség az Egyesült Államokra is jellemző. Az U.S. Census Bureau előrejelzése szerint 2050-re – a jelenlegi bevándorlási, termékenységi és halandósági jellemzők fennmaradása esetén – a kisebbségek száma megduplázódik, sőt az elkövetkező évtizedekben az ország népessége növekedési forrásának teljes egészében a jelenlegi etnikai és faji kisebbségek lesznek tekinthetők. Az előreszámítások szerint 2050-re a nem hispán fehér népesség aránya a jelenlegi 63,7%-ról 46,6%-ra csökken.

A jelenlegi életkor-nem-faj specifikus szegénységi ráták 2050. évi előreszámított életkor-nem-faj szerinti népességi arányokra vetítése azt mutatja, hogy az időseket kivéve a szegénységi kockázat emelkedése mindegyik korcsoport – gyermekek, fiatal felnőttek, középkorúak – esetében érvényesülni fog. Az előreszámítások szerint 2050-re a szegények 70%-a a kisebbségek közül kerül majd ki. Az előreszámítások érvényesülésében rejlő bizonytalanságok ellenére fontos látni, hogy az elkövetkező évtizedekben az amerikai nem szegény, fehér és idős népességet fokozatosan felváltja egy szegény, nem fehér és fiatal korszerkezetű népesség. A demográfiai és gazdasági előrejelzések bekövetkeztek azonban nem szükségszerű, amennyiben létezik politikai akarat a kisebbségekhez tartozó gyermekek és családok anyagi helyzetének jobbítására.

Az Egyesült Államok népességére jellemző alapvető demográfiai realitás a faji arányoknak a gyermekek és fiatalok körében történő látványos módosulása. Ez döntő részben a nem hispán fehér és a faji kisebbségek eltérő termékenységi mintáiban gyökerezik. 2011-ben a csecsemőkorú népesség 50,4%-a a nem hispánus fehérektől eltérő fajhoz tartozott. A 2006 és 2010 között született gyermekek körében felülreprezentáltak a szegény családban születettek, ez utóbbiak körében pedig ugyancsak felülreprezentáltak az etnikai és faji kisebbséghez tartozók. Az újszülöttek egyharmadát egyedülálló nő nevelte, az anyák 40%-a alacsony iskolai végzettségű, egyötödük pedig külföldi születésű volt. Összességében az újszülöttek 40%-ának édesanyja két vagy több hátránynak tekinthető jellemzővel bírt. A jövőbeni etnikai diverzitás mélyen gyökerezik a jelenben tapasztalható termékenységi mintákban. De Lichter szerint ennél sokkal fontosabb, hogy a jelenlegi termékenységi minták döntően befolyásolják a jelenlegi és jövőbeni szegénységet és gazdasági egyenlőtlenségeket.

Hogy a faji és etnikai arányok előrejelzett változásai miként rajzolják át Amerika sorsát, az nagymértékben függ attól, miként változnak a fajok közötti kapcsolatok az

elkövetkező évtizedekben. Kérdés tehát, hogy a viselkedésbeli és intézményes mechanizmusok létrehozásuk, megerősítik vagy lebontják-e a fajok közötti határokat. Demográfiai szempontból két indikátor, a faji szegregáció és a faji homofília kérdésköre érdekes. A tanulmány második részében Lichter az ezekkel kapcsolatos társadalomtudományos vizsgálatok eredményeit tekinti át.

A szakirodalom szerint az utóbbi években a településeken belül kissé csökkent a fajok közötti térbeli távolság. Ennek ellenére a fehér–fekete szegregáció továbbra is magas: az átlagos fekete személy lakókörnyezetében a fehérek aránya 35%. Az utóbbi években a leginkább növekvő ázsiai és hispán népségek közötti elkülönülés mértéke is inkább emelkedett. Az újabb kutatási eredmények szerint: 1. a jövőbeni faji szegregáció egyre inkább makroszintű szegregációként, a térbeli aggregáltság magasabb – települési – szintjein jelentkezik; 2. várhatóan növekszik majd a csoportok közötti szegregáció 3. változik a szegregáció oka, vagyis a szegregáció egyre inkább a faji alapú lakóhelyi preferenciákat fogja jelképezni a jövedelmi egyenlőtlenségek vagy a lakhatási diszkriminációk helyett.

A homofíliával – az egyén arra irányuló hajlama, hogy szociálisan a magához hasonló személyekhez vonzódjon – kapcsolatos vizsgálatok eredményei szerint: 1. az adott faj népességén belüli relatív számarányának emelkedése növeli az adott fajhoz tartozók homofíliáját; 2. a homofília erősebb, ha az adott csoporthoz tartozók közös gazdasági és társadalmi jellemzőkkel (értékek, osztályhelyzet, iskolázottság, jövedelem) rendelkeznek (ez utóbbiak önmagukban is a szociális homofília alapjai). Az iskoláskorúak baráti kapcsolatait, illetve a fajok közötti vegyes házasságokat vizsgáló kutatások eredményei megerősítették ezeket az összefüggéseket: 1. a faji homofília akkor csökken, ha az azonos fajú személyekkel köthető barátság lehetőségei is csökkennek; 2. az interetnikus vagy különböző fajhoz tartozók közötti baráti kapcsolatok létrejöttét jelentősen hátráltatja a lakóhelyen belüli térbeli távolság; 3. a kisebbségek népességén belüli arányának emelkedésével párhuzamosan az endogámia mértéke is emelkedik; 4. a vegyes házasságok mintái erősen különbözőek, előfordulási gyakoriságuk elsősorban a nyelvi vagy felekezeti szempontból hasonló csoportok között magasabb; 5. az internetes társkereső programok működésmódja még inkább megerősíti a faji endogámiát. Összességében a baráti és partnerkapcsolatok létrejöttében leginkább a fajok közötti iskolázottsági, vagyoni és foglalkozásbeli egyenlőtlenségek csökkenésétől remélhető a faji homofília csökkenése.

A tanulmány harmadik részében Lichter azokat a tényezőket veszi számba, amelyek a ma szegény sorban élő gyermekek jövőbeni társadalmi mobilitását gátolhatják. Ezek sorrendben a következők: a fehérek és a faji kisebbségi csoportokhoz tartozók közötti különbségek az iskolázottságban, családszerkezetben, illegális bevándorlásban, bebörtönzési arányokban, növekvő egyenlőtlenségben, osztály alapú lakóhelyi szegregációban. A feketék, a hispánok és az amerikai őslakosok a legsilányabb minőségű képzést biztosító iskolákban tanulnak, miközben az állami iskolák támogatása az utóbbi időben jelentősen csökken. A családszerkezetet tekintve a kisebbségi csoportokra inkább jellemző a család felbomlása és a házasságon kívüli termékenység. Jól példázza mindezt, hogy az afroamerikai újszülöttek 70%-a egyedülálló vagy élettársi kapcsolatból származott. További akadályt jelent az illegális bevándorlás, hiszen közel ötmillió gyermek legalább egy illegális bevándorlóval él közös háztartásban, és ötből egy gyermek maga is illegális bevándorló. Az utóbbi években jelentősen megemelkedett a bebörtönzött személyek száma, amelyek többsége afroamerikai. A kisebbségek – és különösen az

afroamerikai népesség körében – a felfelé irányuló intergenerációs mobilitás lecsökkent, az amerikai osztályszerkezet továbbra is rendkívül merev. Erősödik az osztály alapú lakóhelyi szegregáció, amelynek lényegi jellemzője, hogy a tehetősebb – többnyire fehér – közösségek elzárkóznak a szegényebb és a munkáscsoportoktól, egyre hevesebben tiltakoznak az adóemelések ellen, és ugyancsak mereven elzárkóznak az állami fenntartású iskolák és kisebbségi gyermekek anyagi támogatásától.

Mіндеzen akadályok felszámolása a közpolitikák feladata. Nagyon sürgős tennivaló a kisebbségi bevándorlók amerikai állampolgársághoz jutásának megkönnyítése, és komoly szükség van a gyermekjólétet célzó intézkedések bevezetésére. Végezetül Lichter elismeri, hogy a gazdasági mobilitás megteremtése nem az egyedüli üdvözítő út. A fajkkal szembeni kirekesztő ideológiák az osztályhelyzettől és mobilitási mintáktól függetlenül is hozzájárulnak a fajok közötti határok fenntartásához.

A tanulmány konklúziójában Lichter a fajok és etnikumok közötti kapcsolatok kutatásának fontosságára hívja fel a figyelmet. Hangsúlyozza: Amerikának komoly szüksége van rá, hogy jelentős állami és magántőke-beruházások történjenek a mai gyermekek és családjaik jólétének biztosítására. A jelenleg tapasztaltnál jóval nagyobb társadalmi összefogásra van szükség a faji-etnikai kisebbségek és a gyermekek iránti társadalmi befogadásra. A demográfusok kollektív felelőssége lehetőséget teremteni rá, hogy a szakma a jelenleginél jóval sokszínűbbé váljon – az új demográfus nemzedék faji hovatartozását, a vizsgált témaköröket és módszertant tekintve egyaránt.

Pakot Levente

THOMESE, F. – LIEFBROER, A. C.: Child Care and Child Births: The Role of Grandparents in the Netherlands. (Gyermekgondozás és gyermekszülés: a nagyszülők szerepe Hollandiában.) *Journal of Marriage and Family*, Volume 75, Number 2, April, 2013, 403–421.

A születések számának Nyugat-Európa-szerte tapasztalt csökkenése, illetve az utóbbi évtizedben néhány országban mutatózó emelkedése alapvetően a munka és a család összeegyeztethetőségének kérdésével van összefüggésben. A család és a munka összeegyeztetését megkönnyítheti az a családi segítség is, amit a nagyszülők bevonása jelenthet. A tanulmányban ismertetett kutatás azt vizsgálja, milyen szerepet játszik a nagyszülői segítség megléte vagy hiánya a legalább egy gyermekkel rendelkező családok gyermekvállalási döntéseiben.

A generációk közötti szolidaritás kérdéseivel foglalkozó tanulmányokból kitűnik, hogy a fejlett nyugati országok egy részében az utóbbi évtizedben mintegy megkétszereződött az unokák gondozásában aktívan részt vevő nagyszülők aránya. Európában a nagymamák 58%-a, a nagyapák 49%-a vesz részt rendszeresen legalább egy unoka ellátásában, gondozásában. Negatívan hat a nagyszülők aktivitására, ha maga is dolgozik, ha házastárssal, partnerrel él, illetve ha távolabb lakik a gondozandó gyerekektől. A nagyszülő ugyanakkor nagyobb valószínűséggel törődik unokáival, ha a gyermekek szülei dolgoznak, illetve ha az egyik szülő átmenetileg vagy tartósan távol él családjától. A tapasztalat szerint a nagymamákat, illetve az anyai nagyszülőket gyakrabban és intenzívebben vonják be az unokákkal kapcsolatos gondozási feladatokba.

A tanulmány a holland Kinship Panel Study 2002–2004-es és a 2006–2007-es hullámaiból kiválasztott 898 fős minta adatainak elemzésén alapul. A mintába csak a legalább egy gyermeket nevelő családok kerültek be, ahol mindkét szülő a családdal élt, az anya kereső tevékenységet folytatott és mind az apának, mind az anyának legalább egy szülője életben volt.

Az analízis eredményei nagymértékben megerősítették a szakirodalomból ismert megállapításokat, illetve a kutatók hipotéziseit. A megkérdezettek 46%-a kapott segítséget szüleitől a gyermekgondozásban. A segítség elsősorban a nagymamák részéről (83%) érkezik, és főként az anyai nagymama oldaláról. A gyermekgondozásban történő nagyszülői részvétel intenzívebb, ha a felügyelendő unokák száma alacsony, ha a nagyszülők fiatalabbak, illetve ha közelebb laknak a gyermekeikhez, unokáikhoz. Megállapították továbbá, hogy az apai nagyszülők kisebb aktivitását növeli, ha az anyai nagyszülők intenzíven részt vesznek a közös unokák felügyeletében.

A kutatás legfontosabb eredménye a további gyermek vállalása és a nagyszülők jelenléte közötti kapcsolat kimutatása. A logisztikus regresszió alapuló elemzés kimutatta, hogy a nagyszülői segítség megléte jobban motiválja a családokat a gyermekvállalásra, mint a fizetett segítség, illetve a különböző intézményi formák és lehetőségek. A motiváció különösen a már meglévő egy gyermek után, a második gyermek vállalásának döntésében erős.

Az a tény, hogy az apai vagy az anyai nagyszülők vállalnak részt a gyermek gondozásában, a nagymamák esetében nem játszik szerepet, de a nagyapák esetében az anyai nagyapa növeli, míg az apai nagyapa csökkenti a gyermekvállalási hajlandóságot. Pozitívan befolyásolja továbbá a következő gyermek megszületésének valószínűségét a szülők magasabb iskolai végzettsége, az apa átlagosnál hosszabb munkaideje, valamint ha az anyának magának is több testvére van.

Pongrácz Tiborné

WHITTON, S. W. – SCOTT M. S. – MARKMAN, H. J. – JOHNSON, C. A.: Attitudes Toward Divorce, Commitment, and Divorce Proneness in First Marriages and Remarriages. (Válással kapcsolatos attitűdök, válási hajlandóság az első házasságok és az újraházasodások esetén.) *Journal of Marriage and Family*, Volume 75, Number 2, April, 2013, 276–287.

A tanulmány egy 2001-ben Oklahomában és környékén végzett 3344 fős empirikus vizsgálat adatainak elemzését mutatja be a házassághoz és a váláshoz fűződő attitűdök szempontjából.

A kutatók abból a tényből indulnak ki, hogy az újraházasodás az utóbbi 25 évben emelkedő tendenciát mutat. A fennálló házasságok 29%-a nem első házasság, és az új házasságkötések 39%-át az újraházasodások teszik ki. Tapasztalati tény, hogy az újraházasodott párok nagyobb valószínűséggel válnak el, mint az első házasságokban élők. A kérdéssel foglalkozó szakértők az újraházasodás nagyobb válási hajlandóságát alapvetően az előző házasságból, házasságokból hozott gyermekek jelenlétének tudják be, mintegy kockázati tényezőnek minősítve a nevelt gyermeket.

A tanulmány szerzői a nem első házasságban élők magasabb válási gyakoriságát nem a fent említett okokkal, hanem alapvetően a már egyszer elváltak nagyobb válási hajlandóságával, a válás mint konfliktusmegoldási mód nagyobb elfogadottságával magyarázzák. Az adatok elemzése alapján megállapítható, hogy az újránházasodottak kapcsolata általában nem nevezhető kevésbé boldognak, mint az első házasságban élőké, továbbá hogy az előző házasságból hozott gyermek ténye, jelenléte nem hozható összefüggésbe a házastársi konfliktusokkal, vagy a kapcsolat kevésbé kielégítő voltával. Abban az esetben, ha az újránházasodottak kapcsolata átlag felettien boldog, válási hajlandóságuk nem magasabb, mint azoké, akik boldogan élnek első házasságukban.

A válási hajlam közötti eltérést az első vagy többedik házasságukban élő párok között tehát alapvetően a házasság működésével kapcsolatos elégedettség, illetve az arra való reakció befolyásolja. A boldog házasságok esetében nincs különbség aszerint, hogy a pár hányadik házasságában él, míg a konfliktusosabb kapcsolatokban az első házasságban élők inkább a konfliktusok kezelésében érdekeltek, míg az újránházasodottak azonos helyzetben inkább a válás mellett döntenek. Ezen általános megállapítás alól kivételt jelentenek azok a nem első házasságukban élő párok, akik korábbi házasságból származó gyermekkel léptek be jelen kapcsolatukba. Ők akkor is, ha alapvetően magas válási hajlandósággal bírnak, és nem tartják boldognak, kiegyensúlyozottnak mostani házasságukat, a gyermekek érdekeire való tekintettel nagyobb valószínűséggel inkább a konfliktusok kezelése, mint a válás mellett fognak dönteni. A tanulmány szerzői szerint tehát a korábbi házasságból származó gyermek jelenléte inkább összetartó kapocs az új házasságban, semmint a további válásokat előidéző tényező.

Pongrácz Tiborné

DEMOGRÁFIAI FOLYÓIRATSZEMLE

EUROPEAN JOURNAL OF POPULATION

az Európai Népesedési Társaság folyóirata

2013. No. 1.

- BALBO, N. – BILLARI, F. C. – MILLS, M.: Fertility in Advanced Societies: A Review of Research.
- BEAUJOUAN, E. – SOLAZ, A.: Racing Against the Biological Clock? Childbearing and Sterility among Men and Women in Second Unions in France.
- POTĂRCĂ, G. – MILLS, M. – LESNARD, L.: Family Formation Trajectories in Romania, the Russian Federation and France: Towards the Second Demographic Transition?
- MONDEN, C. W. S. – UUNK, W. J. G.: For Better and for Worse: The Relationship between Union Dissolution and Self-Assessed Health in European Panel Data.
- WILLEKENS, F.: Daniel Courgeau: Probability and Social Science. Methodological Relationships between the Two Approaches.
- RIZZI, E. L.: Framed by Gender. How Gender Inequality Persists in the Modern World.

INTERNATIONAL MIGRATION REVIEW
 a New York-i Migrációs Kutatóközpont folyóirata
2011. No. 1.

- THOMAS, K. J. A.: What Explains the Increasing Trend in African Emigration to the U.S.?
- GREENMAN, E.: Assimilation Choices among Immigrant Families: Does School Context Matter?
- GOLDSCHIEDER, F. – GOLDSCHIEDER, C. – BERNHARDT, E. M.: Creating Egalitarian Families among the Adult Children of Turkish- and Polish-Origin Immigrants in Sweden.
- BONJOUR, S.: The Power and Morals of Policy Makers: Reassessing the Control Gap Debate.
- WHITE, K. – BUCKLEY, C. J.: Exposure to International Migration and Its Effect on Childbearing in Turkey.
- TAMAKI, E.: Transnational Home Engagement among Latino and Asian Americans: Resources and Motivation.
- MARTIN, P. – RUHS, M.: Labor Shortages and U.S. Immigration Reform: Promises and Perils of an Independent Commission.
- Perspectives: Statements of U.S. Presidents Coolidge, Truman, Johnson, and Reagan on Immigration Acts

2011. No. 2.

- BENTON, D. P.: Human Smuggling in Austria: A Comparative Analysis of Data on Smuggled Migrants from Former Yugoslavia and the Russian Federation
- MING-CHANG TSAI: "Foreign Brides" Meet Ethnic Politics in Taiwan.
- EECKHAUT, M. C. W. – LIEVENS, J. – VAN DE PUTTE, B. – LUSYNE, P.: Partner Selection and Divorce in Ethnic Minorities: Distinguishing Between Two Types of Ethnic Homogamous Marriages.
- DRIBE, M. – LUNDH, C.: Cultural Dissimilarity and Inter-marriage. A Longitudinal Study of Immigrants in Sweden 1990–2005.
- DAVIS, J.: Decoupling Migration Effects from Income Effects on Reproduction in Central American Migrant-Sending Households.
- BEAN, F. D. – LEACH, M. A. – BROWN, S. K. – BACHMEIER, J. D. – HIPPI, J. R.: The Educational Legacy of Unauthorized Migration: Comparisons Across U.S.-Immigrant Groups in How Parents' Status Affects Their Offspring.
- FLEISCHMANN, F. – PHALET, K. – NEELS, K. – DEBOOSERE, P.: Contextualizing Ethnic Educational Inequality: The Role of Stability and Quality of Neighborhoods and Ethnic Density in Second-Generation Attainment.
- BECKER, B.: Cognitive and Language Skills of Turkish Children in Germany: A Comparison of the Second and Third Generation and Mixed Generational Groups.
- MARTINOVIC, B. – VAN TUBERGEN, F. – MAAS, I.: Acquisition of Cross-Ethnic Friends by Recent Immigrants in Canada: A Longitudinal Approach.

2011. No. 3.

- DONATO, K. M. – ALEXANDER, J. T. – GABACCIA, D. R. – LEINONEN, J.: Variations in the Gender Composition of Immigrant Populations: How They Matter.
- LEE, S. M. – EDMONSTON, B.: Age-at-Arrival's Effects on Asian Immigrants' Socioeconomic Outcomes in Canada and the U.S.
- PEISKER, V. C.: A New Era in Australian Multiculturalism? From Working-Class "Ethnics" To a "Multicultural Middle-Class".
- FARGUES, P.: International Migration and the Demographic Transition: A Two-Way Interaction.
- DE VROOME, T. – COENDERS, M. – VAN TUBERGEN, F. – VERKUYTEN, M.: Economic Participation and National Self-Identification of Refugees in the Netherlands.
- ECKSTEIN, S. – THANH-NGHI NGUYEN: The Making and Transnationalization of an Ethnic Niche: Vietnamese Manicurists.
- CONGER, D. – SCHWARTZ, A. E. – STIEFEL, L.: The Effect of Immigrant Communities on Foreign-Born Student Achievement.
- BARBAN, N. – WHITE, M. J.: Immigrants' Children's Transition to Secondary School in Italy.
- PONCE, J. – OLIVIÉ, I. – ONOFA, M.: The Role of International Remittances in Health Outcomes in Ecuador: Prevention and Response to Shocks.

2011. No. 4.

- WHITAKER, B. E.: The Politics of Home: Dual Citizenship and the African Diaspora.
- DAVIS, M. A.: Intercountry Adoption Flows from Africa to the U.S.: A Fifth Wave of Intercountry Adoptions?
- MANSOUR, W. – CHAABAN, J. – LITCHFIELD, J.: The Impact of Migrant Remittances on School Attendance and Education Attainment: Evidence from Jordan.
- SOOKHEE OH – PYONG G. MIN: Generation and Earnings Patterns among Chinese, Filipino, and Korean Americans in New York.
- LEHMER, F. – LUDSTECK, J.: The Immigrant Wage Gap in Germany: Are East Europeans Worse Off?
- ERSANILLI, E. – SAHARSO, S.: The Settlement Country and Ethnic Identification of Children of Turkish Immigrants in Germany, France, and the Netherlands: What Role Do National Integration Policies Play?
- PICHLER, F.: Success on European Labor Markets: A Cross-national Comparison of Attainment between Immigrant and Majority Populations.
- Demographic Data on International Migration Levels, Trends and Characteristics
- HENNING, S. – HOVY, B.: Data Sets on International Migration.
- CONNOR, P. – TUCKER, C.: Religion and Migration around the Globe: Introducing the Global Religion and Migration Database.
- GRIECO, E. M. – RYTINA, N. F.: U.S. Data Sources on the Foreign Born and Immigration.

MENSAH, S. N.-A. – NAIDOO, V.: Migration Shocks: Integrating Lesotho's Retrenched Migrant Miners.

2012. No. 1.

- RIOSMENA, F. – MASSEY, D. S.: Pathways to El Norte: Origins, Destinations, and Characteristics of Mexican Migrants to the United States.
- THOMAS, K. J. A.: Race and School Enrollment among the Children of African Immigrants in the United States.
- VOGEL, A. – KORINEK, K.: Passing by the Girls? Remittance Allocation for Educational Expenditures and Social Inequality in Nepal's Households 2003–2004.
- HUIJTS, T. – KRAAYKAMP, G.: Immigrants' Health in Europe: A Cross-Classified Multilevel Approach to Examine Origin Country, Destination Country, and Community Effects.
- FULLER, S. – MARTIN, T. F.: Predicting Immigrant Employment Sequences in the First Years of Settlement.
- SABATER, A. – DOMINGO, A.: A New Immigration Regularization Policy: The Settlement Program in Spain.
- BRADATAN, C. E. – SANDU, D.: Before Crisis: Gender and Economic Outcomes of the Two Largest Immigrant Communities in Spain.
- JØRGENSEN, M. B.: The Diverging Logics of Integration Policy Making at National and City Level.

2012. No. 2.

- CARLING, J. – ERDAL, M. B. – HORST, C.: How does Conflict in Migrants' Country of Origin Affect Remittance-Sending? Financial Priorities and Transnational Obligations among Somalis and Pakistanis in Norway.
- ROTH, W. D. – SEIDEL, M.-D. L. – MA, D. – LO, E.: In and Out of the Ethnic Economy: A Longitudinal Analysis of Ethnic Networks and Pathways to Economic Success across Immigrant Categories.
- CONSTANT, A. F. – ZIMMERMANN, K. F.: The Dynamics of Repeat Migration: A Markov Chain Analysis.
- ERRICHELLO, G.: Foreign Workforce in the Arab Gulf States (1930–1950): Migration Patterns and Nationality Clause.
- KAWAR, L.: Juridical Framings of Immigrants in the United States and France: Courts, Social Movements, and Symbolic Politics.
- ORRENIUS, P. – ZAVODNY, M. – KERR, E.: Chinese Immigrants in the U.S. Labor Market: Effects of Post-Tiananmen Immigration Policy.
- CORT, D. A.: Spurred to Action or Retreat? The Effects of Reception Contexts on Naturalization Decisions in Los Angeles.
- MEDVEDEVA, M.: Negotiating Languages in Immigrant Families.

2012. No. 3.

- OPESKIN, B.: Managing International Migration in Australia: Human Rights and the “Last Major Redoubt of Unfettered National Sovereignty”.
- HAMLIN, R. – WOLGIN, P. E.: Symbolic Politics and Policy Feedback: *The United Nations Protocol Relating to the Status of Refugees* and American Refugee Policy in the Cold War.
- MARTÍN-PÉREZ, A. – MORENO-FUENTES, F. J.: Migration and Citizenship Law in Spain: Path-dependency and Policy Change in a Recent Country of Immigration.
- NAM, Y. – KIM, W.: Welfare Reform and Elderly Immigrants' Naturalization: Access to Public Benefits as an Incentive for Naturalization in the United States.
- KANAS, A. – CHISWICK, B. R. – VAN DER LIPPE, T. – VAN TUBERGEN, F.: Social Contacts and the Economic Performance of Immigrants: A Panel Study of Immigrants in Germany.
- LOGAN, J. R. – HYOUNG-JIN SHIN: Immigrant Incorporation in American Cities: Contextual Determinants of Irish, German, and British Inter-marriage in 1880.
- STEVENS, G. – ISHIZAWA, H. ESCANDELL, X.: Marrying into the American Population: Pathways into Cross-Nativity Marriages.

2012. No. 4.

- LICHTER, D. T. – JOHNSON, K. M. – TURNER, R. N. – CHURILLA, A.: Hispanic Assimilation and Fertility in New U.S. Destinations.
- OKUN, B. S. – KAGYA, S.: Fertility Change among Post-1989 Immigrants to Israel from the Former Soviet Union.
- ABBASI-SHAVAZI, M. J. – SADEGHI, R. – MAHMOUDIAN, H. – JAMSHIDIHA, G.: Marriage and Family Formation of the Second-Generation Afghans in Iran: Insights from a Qualitative Study.
- CHARSLEY, K. – STORER-CHURCH, B. – BENSON, M. – VAN HEAR, N.: Marriage-Related Migration to the UK.
- BARNETT, M. D. – SONNERT, G. – SADLER, P. M.: More Like Us: The Effect of Immigrant Generation on College Success in Mathematics.
- URBAN, S.: University Education as a Compensation Strategy among Second-Generation Immigrants.
- FITZGERALD, J.: Social Engagement and Immigration Attitudes: Panel Survey Evidence from Germany.
- SANDELL, R.: Social Influences and Aggregated Immigration Dynamics: The Case of Spain 1999–2009.
- LOWELL, B. L. – MARTIN, P.: Managing the Dynamic Science and Engineering Labor Market in the United States.

JOURNAL OF MARRIAGE AND FAMILY
az USA Családi Kapcsolatok Nemzeti Tanácsának folyóirata
2013. No. 1.

- HALPERN-MEEKIN, R. – MANNING, W. D. – GIORDANO, P. C. – LONGMORE, M. A.: Relationship Churning, Physical Violence, and Verbal Abuse in Young Adult Relationships.
- BERTOTTI, A. M.: Gendered Divisions of Fertility Work: Socioeconomic Predictors of Female Versus Male Sterilization.
- OFFER, S.: Family Time Activities and Adolescents' Emotional Well-being.
- FROYEN, L. C. – SKIBBE, L. E. – BOWLES, R. P. – BLOW, A. J. – GERDE, H. K.: Marital Satisfaction, Family Emotional Expressiveness, Home Learning Environments, and Children's Emergent Literacy.
- JOHNSON, S. – JIANGHONG LI – KENDALL, G. – STRAZDINS, L. – JACOBY, P.: Mothers' and Fathers' Work Hours, Child Gender, and Behavior in Middle Childhood.
- WICKRAMA, K. A. S. – CATHERINE WALKER O'NEAL: Family of Origin, Race/Ethnicity, and Socioeconomic Attainment: Genotype and Intraindividual Processes.
- CLAIRE M. KAMP DUSH: Marital and Cohabitation Dissolution and Parental Depressive Symptoms in Fragile Families.
- KARRAKER, A. – DeLAMATER, J.: Past-Year Sexual Inactivity among Older Married Persons and Their Partners.
- DAY, R. D. – ACOCK, A.: Marital Well-being and Religiousness as Mediated by Relational Virtue and Equality.
- BARNETT, A. E.: Pathways of Adult Children Providing Care to Older Parents.
- OCOBOCK, A.: The Power and Limits of Marriage: Married Gay Men's Family Relationships.
- ALLEN, R. E. S. – WILES, J. L.: How Older People Position Their Late-Life Childlessness: A Qualitative Study.
- YOUNG, R. – JOHNSON, D.: Methods for Handling Missing Secondary Respondent Data.
- BRANDT, M. – DEINDL, C.: Intergenerational Transfers to Adult Children in Europe: Do Social Policies Matter?
- WILDEMAN, C. – WAKEFIELD, S. – TURNEY, K.: Misidentifying the Effects of Parental Incarceration? A Comment on.
- JOHNSON, E. I. – EASTERLING, B.: Misidentified or Misunderstood? A Reply to Wildeman, Wakefield, and Turney (2013).

POPULATION¹

a Francia Nemzeti Népeségtudományi Intézet folyóirata
2012. No. 4.

- PRIOUX, F. – BARBIERI, M.: Recent Demographic Developments in France: Relatively Low Mortality at Advanced Ages.
 TOULEMON, L.: Changes in Family Situations as Reflected in the French Censuses, 1962–2009.
 OUELLETTE, N. – ROBINE, J.-M. – BOURBEAU, R. – DESJARDINS, B.: The Most Frequent Adult Length of Life in the Eighteenth Century: The Experience of the French-Canadians.
 KAPITÁNY, B. – SPÉDER, ZS.: Realization, Postponement or Abandonment of Childbearing Intentions in Four European Countries.
 COURGEAU, D. – MUHIDIN, S. – BELL, M.: Estimating Changes of Residence for Cross-National Comparison.
 WESTPHAL, C. – DOBLHAMMER, G.: The Diffusion of Smoking in East and West Germany: Smoking Patterns by Birth Year.

2013. No. 1.

- BAJOS, N. – TEIXEIRA, M. – ADJAMAGBO, A. – FERRAND, M. – GUILLAUME, A. – ROSSIER, C., the ECAF team: Normative Tensions and Women's Contraceptive Attitudes and Practices in Four African Countries.
 BAKASS, F. – FERRAND, M., the ECAF team: Sexual Debut in Rabat: New “Arrangements” Between the Sexes.
 ADJAMAGBO, A. – KONÉ, P. A., the ECAF team: Influence of Relationship Situation on Responses to Unintended Pregnancy in Dakar.
 ROSSIER, C. – SAWADOGO, N. – SOUBEIGA, A., the ECAF team: Premarital Sexuality, Gender Relations and Unplanned Pregnancies in Ouagadougou.
 MAYHEW, S. – OSEI, I. – BAJOS, N., the ECAF team: Provider Attitudes to Emergency Contraception in Ghana and Burkina Faso.
 PICHÉ, V.: Contemporary Migration Theories as Reflected in Their Founding Texts.

POPULATION AND DEVELOPMENT REVIEW

az Amerikai Népesedési Tanács folyóirata
2013. No. 1.

- DE WALQUE, D. – FILMER, D.: Trends and Socioeconomic Gradients in Adult Mortality around the Developing World.
 MYRSKYLÄ, M. – GOLDSTEIN, J. R. – YEN-HSIN ALICE CHENG: New Cohort Fertility Forecasts for the Developed World: Rises, Falls, and Reversals.
 BRUCKNER, T. A. – NOYMER, A. – CATALANO, R. A.: Life Expectancy during the Great Depression in Eleven European Countries.

¹ A Population összes száma teljes terjedelemben megjelenik francia és angol nyelven is.

- ALMOND, D. – EDLUND, L. – MILLIGAN, K.: Son Preference and the Persistence of Culture: Evidence from South and East Asian Immigrants to Canada.
- ASHRAF, Q. H. – WEIL, D. N. – WILDE, J.: The Effect of Fertility Reduction on Economic Growth.
- WILSON, C. – SOBOTKA, T. – WILLIAMSON, L. – BOYLE, P.: Migration and Intergenerational Replacement in Europe.

POPULATION RESEARCH AND POLICY REVIEW

a KLUWER Akadémiai Kiadó és a Déli Demográfiai Egyesület folyóirata
2013. No. 1.

- BRAUNER-OTTO, S. R.: Attitudes about Children and Fertility Limitation Behavior.
- BURR, J. A. – MUTCHLER, J. E. – GERT-EMERSON, K.: Residential Segregation, Nativity Status, and Hispanic Living Arrangements in Later Life.
- KANE, J. B.: A Closer Look at the Second Demographic Transition in the US: Evidence of Bidirectionality from a Cohort Perspective (1982–2006).
- ESTEVE, A. – McCAA, R. – LÓPEZ, L. Á.: The Educational Homogamy Gap between Married and Cohabiting Couples in Latin America.
- HUI LIU – ZHENMEI ZHANG: Disability Trends by Marital Status among Older Americans, 1997–2010: An Examination by Gender and Race.
- NAWROTZKI, R. J. – RIOSMENA, F. – HUNTER, L. M.: Do Rainfall Deficits Predict U.S.-Bound Migration from Rural Mexico? Evidence from the Mexican Census.

POPULATION STUDIES

a Londoni Közgazdasági Főiskola Népeségvizsgáló Bizottságának folyóirata
2013. No. 1.

- EINI-ZINAB, H.: Multidimensional Life-Table Analysis of the Effect of Child Mortality on Total Fertility in India, 1992–93, 1998–99, 2005–06.
- MILLER, W. B. – BARBER, J. S. – GATNY, H. H.: The Effects of Ambivalent Fertility Desires on Pregnancy Risk in Young Women in the USA.
- SHARYGIN, E. – EBENSTEIN, A. – DAS GUPTA, M.: Implications of China's Future Bride Shortage for the Geographical Distribution and Social Protection Needs of Never-Married Men.
- GRIGORIEV, P. – DOBLHAMMER-REITER, G. – SHKOLNIKOV, V.: Trends, Patterns, and Determinants of Regional Mortality in Belarus, 1990–2007.
- WHITE, K. – POTTER, J. E.: The Impact of Outmigration of Men on Fertility and Marriage in the Migrant-Sending States of Mexico, 1995–2000.
- METSÄ-SIMOLA, N. – MARTIKAINEN, P.: The Short-Term and Long-Term Effects of Divorce on Mortality Risk in a Large Finnish Cohort, 1990–2003.
- LI, J.: A Poisson Common Factor Model for Projecting Mortality and Life Expectancy Jointly for Females and Males.